

జవాబులు

1. జన్మభూమి

- IV. 1) దేశాలు 2) జాతులు 3) భూములు 4) జెండాలు 5) గీతాలు
6) వెలుతురులు 7) పూవులు 8) పీఠములు
- V. 1) అగౌరవము 2) పాపము 3) ఉంది 4) నరకము 5) చెడు 6) దిగుట
- VI. 1) తల్లి 2) జాతి 3) పూవులన్ 4) ఇటువంటి 5) వెలుతురు
6) జెండాలు 7) భూమి 8) తెల్ల 9) వీర 10) రాయప్రోలు సుబ్బారావు
- VII. 1) పెద్దల యందు గౌరవము ప్రదర్శించాలి.
2) నగరంలో పార్టీల జెండాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి.
3) శరత్ ఋతువులో వల్లని వెన్నెల కాస్తుంది.
4) పిల్లలు బాలల గీతములను ఆలపించాలి.
- VIII. 1) ✓ 2) × 3) × 4) ✓ 5) ×
- IX. 1) ఉ 2) ఈ 3) అ 4) ఆ 5) ఇ
- X. 1) నిలువరా 2) లేదురా 3) పాడరా 4) లేరురా
- XI. విజయ, నగరం, గయ, నరం, రంజన
- XII. 1) మన భూమి చాలా గొప్పది.
2) మన భూమి వంటి భూమి మరెక్కడ లేదు.
3) ఎన్నో జన్మల పుణ్యఫలం వల్ల ఈ దేశంలో జన్మించావు.
4) మన జాతి గౌరవాన్ని నిలుపాలి.
5) మన జాతి గొప్పదనాన్ని పొగడాలి.

2. రుద్దమదేవి

- III. 1) వంశములు 2) చక్రవర్తులు 3) అభిమానములు 4) భక్తులు
5) వర్తకులు 6) పద్ధతులు 7) సామంతులు 8) రైతులు
- IV. 1) అనైక్యత 2) అశాంతి 3) మితం 4) సబల 5) అభయం
6) గెలిపించు 7) అవిశ్వాసం 8) ఎక్కువ
- V. 1) రాష్ట్రంలోని ప్రజలు ఈతిబాధలు లేకుండా జీవిస్తున్నారు.
2) విద్యార్థులు అపార్థిశలు కష్టపడి చదువుతున్నారు.
3) గిరిజనులు పెత్తందార్లపై తిరుగుబాటు చేశారు.
4) రాష్ట్రం అన్నపూర్ణగా ప్రసిద్ధి చెందింది.
5) హోంమంత్రి ఉగ్రవాదులను అణచివేసేందుకు చర్యలు చేపట్టారు.
6) ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులను కన్నబిడ్డలుగా భావించాలి.
- VI. 1) ఓరుగల్లు 2) కాకర్ల గుండన 3) ఓరుగల్లు 4) గణపతిదేవుడు
5) సామంతులు 6) దేవగిరి 7) అన్నదాతలు 8) ఈతిబాధలు
9) పరమావధిగా 10) వీరనారి
- VII. 1) × 2) ✓ 3) ✓ 4) × 5) ✓
- VIII. 1) ఆ 2) అ 3) ఇ 4) ఆ 5) అ
- IX. 1) ఈ 2) ఉ 3) అ 4) ఆ 5) ఇ
- X. 1) స్త్రీ, వనిత, లలన 2) యుద్ధం, సమరం, పోరు
3) రాజు, రేడు, నృపతి 4) వెరపు, జంకు
- XI. A) వీరనారీమణులు : రూపి లక్ష్మీబాయి, నాయకురాలు నాగమ్మ, మగువ మాంచాల.
B) కవయిత్రులు : మొల్ల, తరిగొండ వెంగమాంబ.
C) రాజకీయ నాయకులు : ఇందిరాగాంధీ, సరోజినీ నాయుడు, దుర్గాబాయి దేశ్ ముఖే.
D) సేవామూర్తులు : మదర్ థెరిస్సా, మేధాపాట్వర్.

3. తెలివి

- III. 1) వివాదాలు 2) ధాన్యాలు 3) వృక్షులు 4) సమాధానాలు 5) దేవతలు
6) విషయాలు 7) దరిద్రులు 8) మాటలు
- IV. 1) దూరం 2) శాంతం 3) లోపల 4) కూర్చోను 5) ధనవంతుడు
6) వెనుక
- V. 1) రాష్ట్రం ధనధాన్యాలతో వర్ణిల్లాలి.
2) పాక్, ఇండియాలు మధ్య వివాదం ఏర్పడింది.

- 3) చర్చలతో సమస్యలను పరిష్కరించుకొనుట మంచిది.
4) విద్యుద్దీపాలతో వీధులు కళకళలాడుతున్నాయి.
- VI. 1) సకలసంపదలకు 2) దరిద్ర 3) రంగయ్య 4) తీర్పుకు
5) సిరిసంపదల 6) లోపలికి 7) లక్ష్మీదేవి 8) లక్ష్మీదేవి 9) జ్యేష్ఠాదేవి
10) రంగయ్య
- VII. 1) ✓ 2) × 3) × 4) ✓ 5) ✓
- VIII. 1) ఆ 2) అ 3) ఇ 4) ఇ
- IX. 1) ఈ 2) ఉ 3) ఆ 4) అ 5) ఇ
- X. 1) ఐశ్వర్యం, వైభవం 2) తగాదా, గొడవ
3) ఇల్లు, గేహము, సదనం 4) ప్రపంచము, జగము
- XI. 1) రంగయ్య తీర్పుకు ఇద్దరూ సంతోషించారు.
2) జ్యేష్ఠాదేవి నేనే అందగతైనని వాదించింది.
3) లక్ష్మీదేవి, జ్యేష్ఠాదేవి రంగయ్య వద్దకు వచ్చారు.
4) రంగయ్య ఇంటినుండి జ్యేష్ఠాదేవి వెళ్ళిపోయింది.
5) ఏం చేయాలో పాలుపోలేదు.

4. వీరనారి మాంచాల

- III. 1) కురుక్షేత్రం 2) కారెంపూడి 3) నాయకురాలు నాగమ్మ 4) అలరాజు
5) ఐతాంబ 6) మాంచాల 7) వీరస్వర్ణమౌ 8) వీరపత్ని
9) గుంటూరు 10) హిలోపదేశం 11) శత్రువులను 12) రక్తతిలకం
- IV. 1) రాజ్యములు 2) మంత్రులు 3) సోదరులు 4) మార్గములు
5) రక్తనాశములు 6) ప్రాణాలు 7) భర్తలు 8) శత్రువులు
- V. 1) అపకీర్తి 2) దురదృష్టం 3) విముఖుడు 4) మిత్రుడు 5) అపజయం
6) నరకము
- VI. 1) ✓ 2) × 3) ✓ 4) ✓ 5) ×
- VII. పాము, టపా, పురము, పాఠ, నగరము, పుట, నగము, పానము, పాట, పొగ, పాత్ర
- VIII. 1) ఆ 2) ఇ 3) అ 4) ఆ 5) అ
- IX. 1) ఇ 2) ఉ 3) అ 4) ఆ 5) ఈ
- X. 1) సమరము, సంగరము, 2) ఇల్లాలు, పత్ని
3) వైరి, విరోధి, పగతుడు 4) వివాహం, పెళ్ళి
- XI. 1) భూతకాలం 2) వర్తమానకాలం 3) వర్తమానకాలం 4) భవిష్యత్కాలం
- XII. 1) అర్జునుడు కౌరవసైన్యాన్ని బీల్చిచెండాడు.
2) ఎప్పుడూ పరుల హితము కోరాలి.
3) శ్రీరాముడు రణరంగంలో విజయం పొందాడు.
4) ఇతరులకు మేలు చేయుట మన కర్తవ్యం.

5. శతకపద్యాలు

- III. 1) మేలు 2) కీడు 3) దినములలో 4) పల్కు 5) కనకంబు 6) జాల
7) నదులు 8) పాల 9) గుణంబు 10) పరమార్థ
- IV. 1) చెట్లు 2) పరులు 3) నదులు 4) గోవులు 5) నేరములు
6) గుణములు 7) కులములు 8) సజ్జనులు
- V. 1) కుమతి 2) దుర్బలము 3) విరసము 4) అమృతము 5) మేలు
6) అధికుడు
- VI. 1) తనవారు, పురులు అనే భావన ఉత్తములకు ఉండదు.
2) విద్యార్థులు మంచి గుణములు అలవరచుకోవాలి.
3) భూమి నుండి చెట్లు ప్రభవించును.
4) ధనవంతులు పెళ్ళిళ్ళను ఆడంబరముగా చేస్తారు.
5) అల్లుడు సజ్జనులను హీనంగా చూస్తాడు.
6) శత్రువులకు కూడా కీడు చేయరాదు.
- VII. 1) ✓ 2) ✓ 3) × 4) × 5) ✓
- VIII. 1) ఆ 2) ఆ 3) అ 4) ఆ 5) ఇ
- IX. 1) ఈ 2) ఉ 3) అ 4) ఆ 5) ఇ

తెలుగు సుధామంజరి

- X. 1) మంచి, మేలు 2) క్షీరము, దుగ్ధము 3) బంగారము, హేమము, స్వర్ణము
4) ప్రపంచము, లోకము
- XI. 1) అల్లుడు ఎల్లప్పుడు ఆదంబరంగా మాట్లాడతాడు.
2) కులమును అనుసరించి గుణములు రావుకదా !
3) హీనుడు చెడ్డగుణాన్ని మానలేడు.
4) ఇతరుల హితముకంటే పరమార్థం ఉందా.

6. అవతారాలు

- III. 1) విష్ణువు 2) ఏడవది 3) పరశురామ 4) శ్రీకృష్ణుడు 5) వామనుడు
IV. 1) ఉ 2) ఈ 3) అ 4) ఆ 5) ఇ

V.

ఉ	మా				
	మా	య			
	మా	మి	డి		
త	మా	షా			
	మా	మ	య్య		
రా	మా	య	ణం		
	మా	త			
	మా	యా	బ	జా	ఓ
ర	మా	దే	వి		
	మా	మి	డి	పం	డు

- VI. 1) సీత 2) సముద్రం 3) కవ్వం 4) దశరథుడు
- VII. 1) 'మత్స్యము' అనగా చేప అని అర్థం.
2) ఘంటశాల ఉత్తమ గాయకుడిగా వాసికెక్కాడు.
3) భగవంతుడు భూమిపై అవతరించును.
4) భారత జాతి ప్రపంచంలో వర్ణిల్లుతుంది.
- VIII. 1) × 2) ✓ 3) ✓ 4) ✓
- IX. 1) అ 2) ఇ 3) ఆ 4) ఇ

7. సామర్థ్యం

- III. 1) శ్రీకృష్ణదేవరాయలు ప్రజలను కన్నబిడ్డల వలె పాలించాడు.
2) ప్రభుత్వం బలహీనవర్గాలకు పాఠితోషికం అందిస్తుంది.
3) రవి చేసిన ఉపకారానికి కృతజ్ఞతను తెలిపారు.
4) రాము పరీక్షలు ఎప్పుడు వస్తాయోనని ఆదుర్దాగా ఉన్నాడు.
5) పేదరిక నిర్మూలనకు పరిష్కారం కనుగొనాలి.
6) తల్లిదండ్రులు బిడ్డలను ఆశీర్వదించాలి.
- IV. 1) భూమి, ధరణి
2) సన్యాసి, ముని
3) రాజు, నృపుడు, నరపతి
4) భాగీరథి, జాహ్నువి
- V. 1) భూపాలురు 2) ప్రాణులు 3) కృతజ్ఞతలు 4) మంత్రులు
5) రాజులు 6) రంద్రాలు 7) చీమలు 8) అవధులు
- VI. 1) జవాబులు 2) బయట 3) అసమానము 4) కృతఘ్నత
5) అదృశ్యము 6) అవినయం
- VII. 1) ముని, యతి, పరివ్రాజకుడు, మహర్షి
- VIII. 1) రోహితుడు 2) అష్టముఖి 3) నిశితంగా 4) ఆనందంతో 5) ధనం
6) తీగను 7) పక్కా 8) చీమలు 9) మెడ 10) కృతజ్ఞతలు
- IX. 1) × 2) ✓ 3) ✓ 4) × 5) ×
- X. 1) అ 2) ఆ 3) అ 4) ఆ
- XI. 1) ఉ 2) అ 3) ఆ 4) ఇ 5) ఈ
- XII. A) నామవాచకాలు : కాంతమ్మ, కొండయ్య, రోజు, చెట్టు, కాలు, అడవికి, పండ్లు, కాలం, కొమ్ము
B) సర్వనామాలు : అతడు, అతని, అతను, వాళ్ళు
C) విశేషణాలు : బాగా, బరువైన

- D) క్రియలు : తెలివైనది, పనిచేసేవాడు, నరికాడు, పడింది, విరిగింది, పనిచేయలేకపోయాడు. తెచ్చేది, గడిపేవారు.

- XIII. 1) మామిడి 2) ద్రాక్ష 3) కొబ్బరికాయ 4) చింత 5) టేకు
XIV. 1) కష్టసుఖాలు 2) లాభనష్టాలు 3) ఊరువాడలు 4) తల్లిదండ్రులు

8. విభక్తులు - వాక్యం

- I. 1) షష్ఠీవిభక్తి 2) ప్రథమావిభక్తి 3) షష్ఠీవిభక్తి 4) పంచమివిభక్తి
5) ద్వితీయావిభక్తి
- II. A) కర్మపదాలు : వాడు, అమ్మ, చిత్ర, సుబ్రహ్మణ్యం, సుధ
B) కర్మపదాలు : పుస్తకాన్ని, అన్నం, బొమ్మలు, పెన్ను, పాఠాన్ని
C) క్రియాపదాలు : చదువుతున్నాడు, వండుతున్నది, చెక్కుతోంది, వెతుకుతున్నాడు, చెబుతోంది.
- III. 1) సినిమాకు సీత వెళ్ళింది. 2) నీళ్ళు తెస్తుంది రాధ.
3) రాము వాడు విసురుతున్నాడు. 4) భాగవతాన్ని పోతన వ్రాశాడు.
- IV. 1) రాధ పాటలు పాడుతున్నది. 2) పిల్లలు బడికి వెళ్తున్నారు.
3) సీతారాములు అడవికి వెళ్తున్నారు. 4) పిల్లవాడు పెద్దగా ఏడుస్తున్నాడు.

9. మన జాతీయ చిహ్నాలు

- III. 1) భాషన 2) పింగళి వెంకయ్య 3) అశోకధర్మచక్రం 4) రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ 5) విశ్వకవి 6) మార్గరేట్ 7) సత్యమేవజయతే 8) సారనాథ్ 9) నెమలి 10) జాతీయ 11) 1947వ 12) వందనం
- IV. 1) అశాంతి 2) పారతంత్ర్యం 3) ఏకం 4) అసంధికారం 5) అస్థిరం
6) పైన 7) అసంపూర్ణం 8) అగౌరవం
- V. 1) ముద్రలు 2) గేయాలు 3) పక్షులు 4) పువ్వులు 5) గుర్తులు
6) సూత్రాలు 7) చిహ్నాలు 8) జాతులు 9) రచయితలు 10) రాట్నములు
- VI. 1) స్వాతంత్ర్య దినం రోజున జాతీయ పతాకం ఎగురవేస్తారు.
2) సాహస బాలురకు ప్రధాని ప్రశంసలను అందించారు.
3) అనాధల బ్రతుకుల కోసం ప్రభుత్వం పాటుపడుతోంది.
4) శ్రీరాముడిని ఆదర్శంగా తీసికోవాలి.
- VII. 1) × 2) × 3) ✓ 4) × 5) ✓
- VIII. 1) ఈ 2) ఇ 3) అ 4) ఆ 5) ఉ
- IX. 1) ఇ 2) ఆ 3) అ 4) ఆ 5) అ
- X. 1) స్వాతంత్ర్యం 2) సంఘసంస్కర 3) ప్రబోధం 4) ఆదర్శమహిళ
- XI. 1) ప్రపంచం, లోకం 2) జనని, తల్లి 3) మయూరం, కలాపి
4) పుష్పం, సుమం
- XII. 1) బంకించంద్ర ఛటర్జీ 2) పింగళి వెంకయ్య 3) రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్
4) నెమలి 5) తామరపువ్వు
- XIII. 1) అశోకధర్మచక్రాన్ని 2) తామరపువ్వును 3) మర్రిచెట్టును 4) నెమలి
5) జాతీయపతాకాన్ని

10. మదర్ థెరిసా

- III. 1) చిన్న 2) చెడు 3) సుబుద్ధి 4) దయ 5) ప్రేమ 6) మైత్రి
- IV. 1) జాతులు 2) తండ్రులు 3) గ్రామాలు 4) లేఖలు 5) వీడియోలు
6) తల్లులు 7) వ్యక్తులు 8) బిరుదులు
- V. 1) సీతారాములు ఆదర్శదంపతులు.
2) విద్యార్థి నైతిక విలువలను కోల్పోవకూడదు.
3) కవులు రాజులకు కావ్యాలను అంకితం ఇచ్చేవారు.
4) భగవంతుడు భక్తుని ఎదుట సాక్షాత్కారం చెందాడు.
- VI. 1) ఉ 2) ఇ 3) ఆ 4) ఈ 5) అ
- VII. 1) నోస్ట్రి 2) తండ్రి 3) అంకితం 4) 1937 5) శిశునదన్ 6) కుప్పు
7) నోబెల్ 8) నీలం సంజీవరెడ్డి 9) భారతరత్న 10) పద్మశ్రీ
- VIII. 1) × 2) ✓ 3) ✓ 4) × 5) ✓
- IX. 1) ఇ 2) ఆ 3) అ 4) అ
- X. 1) దంపతులు 2) నడుంకట్టుట 3) బాధితులు 4) శ్లాఘించు 5) తొలిచూలు
- XI. A) నామవాచకాలు : గ్రామం, ధనవంతులు, పిల్లలు, ముసలాయన, సేవాభావం, మదర్, యుగోన్నేవియా, ఆంధోని, లేఖలు, కలకత్తా, నిర్మల్హృదయ, లక్షణాలు.

తెలుగు సుధామంజరి

- B) విశేషణలు :** చిన్న, మంచి, మెల్లగా, చివరి, నిర్మల
C) క్రియలు : కలిగింది, నడిపేవాడు, చూచింది, చేసింది, బాధ పడింది, వెళ్తుంటారు, శ్లాఘించారు.

- XII.** 1) జనకుడు, పిత 2) శరీరం, దేహం 3) ఓర్పు, సహనం
 4) ఉత్తరాలు, జాబులు

11. జాతీయాలు - సామెతలు

- III.** 1) కాకులు 2) అనుభవం 3) వ్యాప్తిచెందడం 4) వ్యూహాలను
 5) కాకికి 6) మొరగక 7) కన్నతల్లి 8) సహజగుణాన్ని
 9) కురువును 10) కొంగజపం
- IV.** 1. **నవ్వు నాలుగువిధాల చేటు :** నల్లరిలో కాని, తరగతిలోకాని అందరు ఉన్నా సందర్భంలో అనుకోకుండా నవ్వరాదు. అలా నవ్వితే ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కరకంగా అపార్థం చేసుకుంటారు. దానివల్ల ఎన్నో చిక్కులు వస్తాయి. అందువల్ల కారణం ఉంటేనే నవ్వాలి. కారణం లేకుండా నవ్వరాదు అని చెప్పే సందర్భంలో ఈ సామెతను వాడతారు.
2. **అందని ద్రాక్ష పుల్లన :** ద్రాక్ష చెట్టుకు పండ్ల గుత్తులు ఎత్తులో ఉంటాయి. వాటిని తినటానికి నక్క వచ్చి చెట్టు క్రింద ఉంది. వానికి ఆ పండ్ల గుత్తులు అందలేదు. కాని తినాలనే ఆశ ఉంది. ఇక గత్యంతరం లేక ద్రాక్షపళ్ళు పుల్లగా ఉన్నాయని అనుకొని అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయింది. అనగా అనుకున్నది సాధించలేని పరిస్థితిలో దానికి ఏదో ఒక కుంటిసాకు చెప్పాల్సి వచ్చినప్పుడు ఈ సామెతను వాడతారు.
- V.** 1) **పక్కలో బల్లెం :** ఎప్పుడైనా, ఎవడైనా తనకు అపకారం చేసే వ్యక్తిని గూర్చి తెలియజేయు సందర్భంలో దీన్ని వాడుతారు.
- 2) **శ్రీకారంచుట్టు :** ఏదైనా ఒక పనిని మొదలు పెట్టుట జరిగిందనే విషయాన్ని తెలుపు సందర్భంలో దీన్ని వాడుతారు.
- 3) **పుట్టినిల్లు :** ఏదైనా కళకు గాని, మరేదైనా అంశానికి గాని 'ఇది నిలయమైనది' అని చెప్పే సందర్భంలో దీన్ని వాడుతారు.
- 4) **విచ్చలవిడి :** సహజంలోని కట్టుబాట్లను లెక్కచేయకుండా, మితిమారిన స్వేచ్ఛతో తిరుగుతున్న వ్యక్తిని గూర్చి తెలుపు సందర్భంలో దీన్ని వాడుతారు.
- 5) **స్వస్తిపలుకు :** ఒక పనిని ప్రారంభించి, దానిని నిర్వహించడం చేతగాక మధ్యలో ఆపివేయు సందర్భంలో దీన్ని వాడుతారు.
- 6) **కళ్ళలో నిప్పులు పోసుకొను :** ఎదుటివాని అభివృద్ధినిగాని, సంపదనుగాని చూచి సహించలేని స్థితిని తెలియజేయు సందర్భంలో దీన్ని వాడుతారు.
- VI. A :** 1) అత్తసొమ్ము అల్లుడు దానం చేసినట్లు
 2) పిల్లికి చెలగాటం, ఎలుకకు ప్రాణసంకటం
 3) అడుసుత్రొక్కనేల, కాలు కడుగనేల
 4) అందితేజుట్టు, అందకపోతే కాళ్ళు
- B :** 1) గుండెకాయ 2) తలకాయ 3) జెల్లకాయ 4) మొట్టికాయ
 5) మెడకాయ 6) గోలికాయ 7) కాటుకకాయ 8) టపాకాయ 9) చెంపకాయ
- VII.** 1) జాతీయాలు 2) సామెతలు 3) కాకులు 4) కుక్కలు 5) విద్యార్థులు
 6) పదాలు 7) పరీక్షలు 8) నిద్రలు
- VIII.** 1) సుఖం 2) తక్కువ 3) అవినితి 4) అసామాన్యం 5) గిట్టిన 6) చిన్నలు
- IX.** 1) ✓ 2) ✓ 3) ✓ 4) × 5) ✓
- X.** 1) ఇ 2) ఈ 3) అ 4) ఉ 5) ఆ
- XI.** 1) గుగ్గిలం 2) బంగారం 3) బ్రహ్మాస్త్రం 4) కుసుమం 5) చేయి
 6) దురుసు
- XII.** 1) అభ్యాసం కూసు విద్య.
 2) కోటివిద్యలు కూటికొరకే.
 3) నీరు పల్లమెరుగు, నిజము దేవుడెరుగు.
 4) పోరు నష్టం - పొందు లాభం
 5) అనువుగాని చోట అధికలం అనరాదు.

12. ఉపాధ్యాయ దినోత్సవం

- III.** 1) తిరుత్తణి 2) మద్రాసు 3) సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ 4) రష్యా
 5) భారతీయ తత్వశాస్త్రం 6) ఆనందబాషాస్థలు 7) ఉపాధ్యాయ 8) భారతరత్న
 9) మరణం 10) ప్రపంచమంతా
- IV.** 1) శ్రోతలు 2) అశ్రువులు 3) రాయబారులు 4) కుటుంబాలు
 5) జాతులు 6) భారతీయులు 7) విద్యార్థులు 8) ఆచార్యులు
- V.** 1) వెనుక 2) ముగించు 3) అస్పష్టం 4) అహింస 5) దిగి 6) పగ
- VI.** 1) × 2) ✓ 3) × 4) ✓ 5) ✓
- VII.** 1) ఇ 2) అ 3) ఆ 4) ఇ
- VIII.** 1) మానవులు ఉన్నతంగా జీవించాలి.
 2) భారత క్రికెట్ జట్టు చూచిన నాకు ఆనందబాషాస్థలు జాలువారాయి.
 3) కష్టపడి పని చేసేవారికి ఉన్నతస్థానం లభిస్తుంది.
 4) ప్రధాని విదేశాలలో ప్రర్యటించుచున్నారు.
 5) భక్తుడు భగవంతుడిని స్మరించుచున్నారు.
 6) తల్లిదండ్రులు బిడ్డలపై ప్రేమానురాగాలు చూపుతారు.
- IX.** 1) ఈ 2) ఉ 3) ఆ 4) అ 5) ఇ
- XI.** 1) ఎర్ర 2) చల్లని 3) ఉత్తమ 4) అందమైన 5) కమ్మని
- XII.** 1) ఉదయాన్నే వేడి పాలుత్రాగుతాను.
 2) ఉతికిన తెల్లని బట్టలు ధరిస్తాను.
 3) మా ఇంటిలో ప్రొట్టి చెట్లు ఉన్నాయి.
 4) దూడను సన్నని తాడుతో కట్టారు.
- XIII.** 1) క్రింద నుండి పడి 2) పడుసుగా 3) విసదకపోతే
 4) ముందుగా 5) పెట్టింది.
 1) మా తమ్ముడు గోడపై నుండి పడి బాధతో ఏడుస్తున్నాడు.
 2) కత్తిసరిగా తెగడం లేదు. ఎందుకంటే చాలా మొద్దుబారి ఉంది.
 3) ఎవరికైనా బోర్డు కనబడకపోతే ముందుకు వచ్చి కూర్చోండి.
 4) బమ్మ బాగా ఆలస్యంగా వచ్చింది. అందుకే బడికి ఆలస్యంగా వచ్చాను.
 5) అమ్మ అన్నం పెట్టలేదు. అందుకే ఆకలి బాగా వేసింది.

13. శాంతి చిహ్నం - కపోతం

- III.** 1) స్వేచ్ఛా 2) మిత్రమం 3) చారలు 4) పొట్టిగా 5) కాయలు
 6) గొంతులో 7) స్థావరాలను 8) గువ్వపిట్ట
- IV.** 1) పక్షులు 2) కపోతాలు 3) జాబులు 4) జీవులు 5) మనుషులు
 6) గోధూమలు 7) గ్రుడ్లు 8) మానవులు
- V.** 1) కలుషం 2) బందిఖానా 3) పల్లం 4) తక్కువ 5) పెద్ద 6) అశాంతి
- VI.** 1) × 2) ✓ 3) ✓ 4) × 5) ✓
- VII.** 1) అ 2) ఆ 3) అ 4) ఆ
- VIII.** 1) ఈ 2) ఉ 3) అ 4) ఆ 5) ఇ
- IX.** 1) జలం, ఉదకం 2) గుడి, కోవెల 3) గగనం, మిన్ను, నభము
 4) నయనాలు, చక్షువులు
- X.** 1) విద్యార్థులు వేసవి సెలవుల్లో ఆహ్లాదంతో గడుపుతారు.
 2) హుందాలోని శిల్పాలను చూచి ఆశ్చర్యం పొందాను.
 3) నదిలో నీరు నిర్మలంగా ఉంది.
 4) ప్రకృతిని రక్షించడానికి చెట్లను పెంచాలి.
- XI.** 1) మందారం - ఎరుపు 2) చామంతి - పసుపు 3) మల్లెపూవు - తెలుపు
 4) తామరపూవు - తెలుపు 5) కారంబంతి - ఎరుపు 6) లిల్లి - తెలుపు
 7) జాజి - తెలుపు 8) గులాబీ - ఎరుపు
- XII. A. అటలు :** హాకి, కోకో, క్రికెట్, కబడ్డీ, దాగుడుమూతలు, చదరంగం
B. పూలు : చామంతి, గులాబీ, బంతి, జాజి
C. పండ్లు : ద్రాక్ష, జామ, మామిడి

14. క్రియ - కాలం - అవ్యయం

- I.** 1) సమాపక క్రియలు : వచ్చెను, వెళ్ళింది, వస్తాడు, వచ్చారు, పాడెను.
 2) అసమాపకక్రియలు : తిని, వ్రాసి, కొట్టి.

తెలుగు సుధామంజరి

- II. 1) భూతకాలం 2) వర్తమానకాలం 3) భూతకాలం 4) భవిష్యత్ కాలం
5) భూతకాలం 6) భూతకాలం 7) భవిష్యత్ కాలం 8) భూతకాలం
- III. 1) పిమ్మటన్, ఆహా, భలే
- IV. A. కర్మపదాలు : లత, అమ్మ, రమ, రాము, కృష్ణుడు, నాన్న
B. కర్మపదాలు : పుస్తకం, అన్నం, గురువును, పుస్తకం, కంసుని, దైవాన్ని
C. క్రియాపదాలు : చదివింది, పెట్టింది, పూజించింది, చదివాడు, చంపాడు, ప్రార్థించాడు.
- V. 1) ఆ 2) ఇ 3) ఈ 4) అ

15. అలంపురం

- IV. 1) మహాబాబ్ నగర్ 2) తుంగభద్ర 3) శ్రీకృష్ణదేవరాయలు
4) హాలంపురం 5) ప్రాచీనులు 6) 18 7) పరశురాముడు
8) మొందెము 9) నవ 10) గుంటలు
- V. 1) అలంపురంక్షేత్రం ఏ జిల్లాలోనిది ?
2) బ్రహ్మదేవుడు ఎవనిగూర్చి తపస్సు చేశాడు ?
3) పరశురాముని తల్లిదండ్రులు ఎవరు ?
- VI. 1) గురువు ఆజ్ఞను శిష్యుడు శిరసావహించుచున్నాడు.
2) భగవంతుడు భక్తుని ఎదుట ప్రత్యక్షమయ్యాడు.
3) మా గ్రామంలో గ్రామదేవత వెలసింది.
4) ప్రభుత్వం దేవాలయాలను పునరుద్ధరించుచున్నది.
- VII. 1) ఆలయాలు 2) రాత్రులు 3) మహర్షులు 4) తీర్థాలు 5) ఆకృతులు
6) పురాణాలు 7) శక్తులు 8) విగ్రహాలు
- VIII. 1) అధునికులు 2) పెద్ద 3) చివర 4) అక్కడ 5) క్రింద 6) అక్షరము
- IX. 1) ✓ 2) × 3) ✓ 4) ✓ 5) ×
- X. 1) అ 2) ఆ 3) అ 4) ఇ 5) ఆ
- XI. 1) ఉ 2) ఈ 3) ఆ 4) అ 5) ఇ
- XII. 1) దేశమంతా జరుపుకునే పండుగలను 'జాతీయ పండుగలు' అని అంటారు.
2) జాతీయ సమైక్యతకోసం జాతీయ పండుగలను జరుపుకుంటారు.
3) స్వాతంత్ర్యదినోత్సవం, గణతంత్ర దినోత్సవం.
- XIII. 1) మాత, అమ్మ 2) విధాత, ధాత, పరమెస్థి 3) జాహ్నవి, భాగీరథి
4) తల, మస్తకము

16. త్యాగయ్య

- III. 1) కర్ణాటక 2) రామబ్రహ్మం 3) శ్రీరాముని 4) సాటి
5) త్యాగరాజనుత 6) నిరుపేదగా 7) సన్నిధి 8) ప్రభువులు 9) కావేరి
10) శౌరి వేంకటరమణయ్య
- IV. 1) వీణలు 2) భక్తులు 3) భాషలు 4) కీర్తనలు 5) శిష్యులు
6) ప్రభువులు 7) ఇతరులు 8) కీర్తులు
- V. 1) చెడు 2) అనాసక్తి 3) అపకీర్తి 4) దురదృష్టం 5) అసమానం 6) అంతం
- VI. 1) అన్నమయ్య వెంకటేశ్వరుని సన్నిధిలో గీతాలు ఆలపించాడు.
2) కొంతమంది సంపన్నులు ముకుటం లేని మహారాజులా ఉంటారు.
3) గ్రామీణులు ఉపాధి లేక నగరాలకు వలసపోవుచున్నారు.
4) చదువులో తోటి విద్యార్థులతో పోటీ పడాలి.
- VII. 1) × 2) ✓ 3) × 4) × 5) ✓
- VIII. 1) ఇ 2) ఆ 3) అ 4) ఆ 5) అ
- IX. 1) ఈ 2) ఉ 3) అ 4) ఆ 5) ఇ
- X. 1) చిరంజీవి 2) సచిన్ 3) బాలుసుబ్రహ్మణ్యం 4) శోభారాణి
- XI. 1) ఉపాధ్యాయుడు, ఆచార్యుడు 2) కోరిక, ఆపేక్ష
3) రాజు, నృపుడు 4) సంపద, అర్థము, విత్తము
- XII. 1) ఉపన్యాసకులు 2) శ్రోతలు 3) గాయకులు 4) నటులు 5) పాఠకులు
- XIII. 1) తల 2) తలుపు 3) తగవు 4) తనయుడు 5) పాత 6) తలల
7) సంత, 8) చిదతలు, 9) తమలపాకు, 10) నియంత

17. మన నదులు

- III. 1) అన్నపూర్ణ 2) ఊటుకూరు 3) మూడు 4) మూడు 5) జీవనదులు
6) గంగోత్రి 7) సింధు 8) దక్షిణగంగ 9) తూర్పునకు 10) గంగానది
11) సరోవరం 12) కృష్ణా

- IV. 1) పయోధి, జలధి, సాగరం 2) అద్రి, పర్వతం 3) జలం, ఉదకం
4) జాహ్నవి, భాగీరథి
- V. 1) నదులు 2) కొండలు 3) ఉపనదులు 4) సానువులు 5) రాష్ట్రాలు
6) పాయలు 7) భారతీయులు 8) కనుమలు
- VI. 1) ఇరుకు 2) చివర 3) నిరుపయోగం 4) పెద్ద 5) మరణించు 6) పల్లం
- VII. 1) ఆ 2) ఈ 3) ఉ 4) ఇ 5) అ
- VIII. 1) సింధు - కైలాస పర్వత సానువు - అరేబియా సముద్రం
2) గోదావరి - నాసికా త్రయంబకం - బంగాళాఖాతం
3) కృష్ణా - మహాబలేశ్వరం - బంగాళాఖాతం
4) పెన్నా - నందిదుర్గ కొండలు - బంగాళాఖాతం
5) గంగ - గంగోత్రి - బంగాళాఖాతం
6) బ్రహ్మపుత్ర - మానస సరోవరం - బంగాళాఖాతం
- IX. 1) మార్కండేయుడు శివునిలో తీనమయ్యాడు.
2) రాము గుంటూరుకు ప్రయాణం చేస్తున్నాడు.
3) పోలీసులు కఠినంగా వ్యవహరించుచున్నారు.
4) మన భారతదేశం చాలా విశాలం అయింది.
- X. 1) ✓ 2) × 3) ✓ 4) ✓ 5) ✓
- XI. 1) ఇ 2) ఆ 3) అ 4) ఆ 5) ఇ
- XII. 1) కోటప్పకొండ 2) సింగరాయకొండ 3) గజ్జలకొండ 4) దొనకొండ
5) అనకొండ 6) వినకొండ

వ.సం.	అనకట్ట పేరు	నది	నిర్మించిన స్థలం	జిల్లా
1.	ధవళేశ్వరం	గోదావరి	ధవళేశ్వరం	తూర్పుగోదావరి
2.	ప్రకాశం బ్యారేజీ	కృష్ణా	విజయవాడ	కృష్ణా
3.	సోమశిల ప్రాజెక్టు	పెన్నా	ఆత్మకూరు	నెల్లూరు
4.	శ్రీరాం సాగర్	గోదావరి	పోచంపాడు	నిజామాబాద్
5.	వంశధార ప్రాజెక్టు	నాగావళి	వంశధార	శ్రీకాకుళం

18. మహాపురుషుడు

- III. 1) కౌల్ 2) గంగాధర నెహ్రూ 3) కాలవ 4) ఆభరణం 5) బ్రూక్సు
6) గాంధీజీ 7) కమలాదేవి 8) తొమ్మిది 9) వీక్షణమాత్ర ప్రపంచ చరిత్ర
10) భారతరత్న
- IV. 1) మరణము 2) నిష్క్రమణం 3) మిత్రుడు 4) దైర్యం 5) స్వదేశం
6) ప్రతికూలం 7) పరోక్షం 8) అధునికులు 9) స్వాతంత్ర్యం
10) అబద్ధం
- V. 1) భవనాలు 2) ఉద్యమాలు 3) రోజులు 4) గుర్రాలు 5) పాఠకులు
6) బాలురు 7) చరిత్రలు 8) ప్రధానులు
- VI. 1) కాతురు, తనయ 2) పుత్రుడు, సుతుడు
3) పరిణయం, పెళ్ళి 4) అశ్వం, తురగం
- VII. 1) × 2) × 3) ✓ 4) ✓ 5) ×
- VIII. 1) అ 2) ఆ 3) ఇ 4) ఇ 5) ఆ
- IX. 1) ఆ 2) ఈ 3) ఉ 4) అ 5) ఇ
- X. 1) విజయవాడలో దసరాఉత్సవం ఘనంగా జరుగుతుంది.
2) ఇటీవల మా బాబాయి పరిణయం జరిగింది.
3) సీతారాములు ఆదర్శదంపతులు
4) శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునికి సారథిగా ఉన్నాడు.
- XI. 1) అన్నమాట, పొల్లుమాట 2) వృద్ధురాలు, వేదరాలు
3) అనుభవం, అనువర్తం 4) సీహారం, పరిహారం
5) ధనవంతుడు, బలవంతుడు
- XII. 1) ఉత్సవం 2) దంపతులు 3) పితామహుడు 4) సంపన్నుడు
5) పరిణయము

19. వాతాపి జీర్ణం

- III. 1) అరణ్యాలు 2) మహర్షులు 3) ప్రార్థనలు 4) అతిథులు
5) భోజనాలు 6) సోదరులు 7) కుటీరాలు 8) కడుపులు
9) పర్వతాలు 10) మర్యాదలు

- IV. 1) ఒప్పు 2) దూరం 3) జన్మించు 4) నిష్ప్రయోజనం 5) ఇప్పుడు
6) ఎక్కువ 7) లోపల 8) పల్లం
- V. 1) అరణ్యమయం 2) వాతాపి 3) సముద్రం 4) వింధ్య పర్వతం
5) అన్నదమ్ములు 6) వాతాపిని 7) బ్రాహ్మణ 8) ముని
9) లోపాముద్ర 10) అడవి
- VI. 1) అతివేగంతో వాహనం నడపడం ప్రమాదకరం.
2) పామును చూచి బాలుడు గజగజలాడుతున్నాడు.
3) మేము పెళ్ళిలో విందుభోజనం ఆరగించుచున్నాము.
4) రామలక్ష్మణులు ఆదర్శనోదరులు.
- VII. 1) × 2) ✓ 3) ✓ 4) ✓ 5) ×
- VIII. 1) అ 2) ఇ 3) ఆ 4) ఆ 5) ఆ
- IX. 1) ఉ 2) ఈ 3) ఆ 4) ఆ 5) ఇ
- X. 1) పాలన - నటన - సంగం - గంప - పడక - కల - లత
2) కపిల - లత - తలుపు - పులుపు - పురుగు - గుడివాడ - డమరు
3) మంద- దమన - నలుపు - పురము - ముత్యము - ముందు - దుముకు
- XI. 1) లో 2) లో 3) కి 4) ను 5) కి
- XII. 1) రాజమండ్రి - రాజమండ్రిలో గోదావరి బ్రిడ్జి ఉన్నది.
2) నన్నయ - నన్నయ ఆదికవిగా గుర్తింపు పొందాడు.
3) శాలివాహనుడు - శాలివాహనుడు గొప్ప రాజుగా కీర్తి పొందాడు.
4) ఎర్రన - కవిత్రయంలో ఎర్రన చివరివాడు.
5) ఎద్దు - ఎద్దు వ్యవసాయంలో ఉపయోగపడుతుంది.
6) నవాబు - తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని కొంతకాలం నవాబులు పాలించారు.

20. క్రిస్పస్

- III. 1) క్రిస్టస్ ఈవ్ 2) బెత్తెహోం 3) గొర్రెల కాపరుల 4) శాంతినగరం
5) 2500 6) వాటికన్ సిటీ 7) క్రిస్టస్ తాత 8) వాటికన్ సిటీ
9) బైబిల్ 10) పాత్రి
- IV. 1) ఆ 2) ఇ 3) ఈ 4) ఉ 5) ఆ
- V. 1) జననం 2) ప్రధానం 3) రాక 4) దైవము 5) నిజం
6) పవిత్రం
- VI. 1) రాజ్యములు 2) వస్తువులు 3) మిత్రులు 4) వ్యాసములు 5) వింతలు
6) పశువులు 7) నక్షత్రాలు 8) గ్రంథములు
- VII. 1) ✓ 2) ✓ 3) × 4) × 5) ✓
- VIII. 1) అ 2) ఇ 3) ఆ 4) ఆ
- IX. 1) మద్రాసు పట్టణం సుందరమైంది.
2) విద్యార్థులు గురువులకు వందనాలు సమర్పిస్తారు.
3) తిరుపతి వెళ్ళి అతిథిగృహంలో బస చేశాము.
4) సంక్రాంతి సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రి శుభాకాంక్షలు తెలిపారు.
- X. 1) పబ్లిషు, వేడుక 2) తనయుడు, శుతుడు 3) ఇల్లాలు, సతి
4) నింగి, గగనం
- XI. 1) క్రైస్తవులు 2) శుభాకాంక్షలు 3) బోధనలు 4) భద్రపరచు
5) వంశస్థుడు 6) సంవత్సరము
- XII. 1) చూచాను 2) వెళ్ళాడు 3) కూస్తుంది 4) ఆడుతారు

21. గర్వభంగము

- IV. సమాపక క్రియలు - చేశారు, నమాస్కరించింది, విన్నాను, అడిగింది, చెప్పలేరు.
అసమాపక క్రియలు - నిలిచి, తేల్చి, ఆలోచించి, మాని, తొలగించమని
- V. 1) మాయ 2) రామాయణం 3) పారాయణం
- VI. 1) అర్జునులు 2) ఋషులు 3) తీర్థములు 4) ఘనులు 5) అరణ్యములు
6) పర్వతములు 7) వృద్ధులు 8) ప్రియులు 9) యాత్రలు
10) గిరులు
- VII. 1) దక్షిణం 2) అసమ్మతి 3) అయిష్టం 4) వెనుక 5) అనేకము
6) పగలు 7) అప్రియము 8) ఆశాంతి 9) ఆగ్రహం 10) అల్పము
- VIII. 1) ఇతరులపై కోపం ప్రదర్శించకూడదు.
2) తల్లిదండ్రులను భక్తిశ్రద్ధలతో నేమించుట మంచిది.

- 3) గుడిలో సీతారాముల కళ్యాణం జరిగింది.
4) విద్యార్థులకు ఉండకూడని దుర్గుణం గర్వం.
- IX. 1) ✓ 2) × 3) ✓ 4) ✓ 5) ×
- X. 1) ఇ 2) ఆ 3) ఆ 4) ఆ 5) ఇ
- XI. 1) ఇ 2) ఉ 3) ఆ 4) ఆ 5) ఈ
- XII. 1) పర్వతం, అద్రి 2) దయ, కనికరం
3) మేలు, మంచి 4) అంగీకారం, అనుమతి
- XIII. 1) ధరణి, ధనువు ధర, ధరుడు.
2) మారుతి, మాధవుడు, మారుతం, మాతంగం
3) దమనం, దశరథుడు, దశసరి, దశము
4) నందుడు, నంద్యాల, నందివాడు, సంబూరు

22. దేశభక్తి

- III. 1) ప్రేమించు 2) మాటలు 3) తింటే 4) గొప్పలు 5) జనులకు
6) దొడ్ల 7) మట్టి 8) తోడు 9) పూలెత్త 10) కలవాడేను
- IV. 1) మనుషులు 2) జాతులు 3) వృక్షాలు 4) జనులు 5) గొప్పలు
6) మాటలు 7) దారులు 8) కండలు
- V. 1) కీడు 2) చెడు 3) వట్టి 4) పగ 5) నష్టం 6) చిన్న
- VI. 1) ప్రభుత్వం పేదలకోసం సంక్షేమ పథకాలు తలపెట్టుచున్నది.
2) నిరుపేదల బాగు కోసం పాటుపడుట మంచిది.
3) ప్రజలంతా అన్నదమ్ములవలె ప్రవర్తించాలి.
4) రాష్ట్రంలో పాడిపంటలకు తిరుగులేదు.
- VII. 1) × 2) ✓ 3) ✓ 4) ✓ 5) ×
- VIII. 1) అ 2) ఇ 3) ఆ 4) ఆ
- IX. 1) ఈ 2) ఉ 3) ఆ 4) ఆ 5) ఇ
- X. 1) బొమ్మల పంచతంత్ర కథలు 2) 205 పేజీలు
3) 25 కథలు 4) మూర్ఖకృష్ణ కథ
5) ఒక సరస్సులో మందరకము అనే పేరుగల ఒక తాబేలు ఉంది. దానికి రెండు కొంగలు మిత్రులుగా ఉన్నాయి. వేసవికాలం సమీపించింది. సరస్సులో నీరు క్రమంగా ఇంకిపోతున్నది. అప్పుడు తాబేలు కొంగలకు ఒక మంచి సరస్సు చూడమని చెప్పింది. అక్కడికి వెళ్ళి సుఖంగా ఉండమని చెప్పింది. అవి సరస్సును వెతికి వచ్చాయి. పిమ్మట తాబేలు వాటితో - “ఓ మిత్రులారా! మీరిద్దరూ సన్ను ఆ సరస్సుకు తీసికొని వెళ్ళండి. ఒక చిన్న కర్ర తీసికొని రండి. దాని మధ్యలో నానోటితో గట్టిగా పట్టుకుంటాను. మీరిద్దరు రెండువైపులా దాన్ని పట్టుకొని ఎగురుతూ తీసుకొని వెళ్ళండి అని చెప్పింది. వెంటనే ఆ కొంగలు తాబేలుతో - “మిత్రమ! నీవు చెప్పినట్టే చేస్తాము. అయితే మధ్యలో నీవు మాట్లాడవద్దు” అని చెప్పాయి. తాబేలు అంగీకరించింది. ఆకాశంలో ఎగురుతుండగా క్రింద ఉన్న ప్రజలు ఆ వింతను చూశారు. అందరూ మాట్లాడు కుంటున్నారు. అప్పుడు ఆ తాబేలు “ఏమిటి కోలాహలము” అని పలుక బోయింది. వెంటనే క్రింద పడిపోయి మరణించింది. అందువల్ల మిత్రుల మంచి మాటలు వినకపోతే ఆపద తప్పదు.

23. మన భారతం

- III. 1) దుష్టుంతు 2) మతాలకు 3) అరేబియా 4) వ్యవసాయం
5) ఎవరెస్టు 6) చరిత్రకు 7) అభివృద్ధి 8) వాల్మీకి
9) సంస్కృత 10) ఆసియా
- IV. 1) భారతీయులు 2) నదులు 3) మతములు 4) కట్టడములు
5) రాజులు 6) కళలు 7) చీరలు 8) పుణ్యక్షేత్రములు
- V. 1) విదేశీయులు 2) అంతం 3) పాపం 4) అసహజము 5) పగ
6) అనవసరము
- VI. 1) మనదేశం సకల కళలకు నిలయం.
2) వాల్మీకి అంతలేని కీర్తి సంపాదించాడు.
3) రాష్ట్రం పాడిపంటలతో స్వస్వస్థామలంగా ఉండాలి.
4) మనదేశం సౌజన్యానికి, సౌభ్రాతృత్వానికి పుట్టినిల్లు.
5) శ్రీకృష్ణదేవరాయలు గొప్ప చక్రవర్తిగా ప్రసిద్ధిచెందాడు.
6) దేశమును సమైక్యముగా ఉంచుట మన బాధ్యత.
- VII. 1) గంగ 2) కృష్ణ 3) గోదావరి 4) నర్మద 5) కావేరి
6) తుంగభద్ర 7) సింధు 8) యమున

తెలుగు సుధామంజరి

- VIII. 1) ✓ 2) ✓ 3) × 4) × 5) ×
 IX. 1) అ 2) ఆ 3) అ 4) ఇ 5) ఆ
 X. 1) ఈ 2) ఉ 3) అ 4) ఇ 5) ఆ
 XI. 1) కర్తవ్యదాలు : రుద్రమదేవి, వాల్మీకి, పోతన, రాముడు, కిరణ్దేవి.
 2) కర్తవ్యదాలు : ఓరుగల్లును, రామాయణాన్ని, శ్రీరాముడిని, అన్నం, ఖైదీలను
 XII. 1) భూతకాలం 2) వర్తమానకాలం 3) భవిష్యత్కాలం
 4) భూతకాలం 5) భవిష్యత్కాలం

24. ఉయ్యెల స్నేహం

- III. 1) మలయశ్రీ 2) ఊయెల 3) ఊయెల 4) బుడుతడు 5) గంతులు
 6) స్నేహం
 IV. జంతువుల పేర్లు : కుక్క, పంది, పిల్లి, మేక, గొర్రె, ఆవు, ఎద్దు, దున్ను, పాము
 V. స్నేహితుల పేర్లు : రవి, ప్రభాకర్, రాజారావు, రామచంద్ర, సాయిరాం, శ్రావణి, శేఖర్, రమణ. వీరిలో నాకు రవి అంటే చాలా ఇష్టం. అతడు ఎల్లప్పుడు నిజం మాట్లాడతాడు. అందరితోనూ స్నేహంగా ఉంటాడు. తల్లిదండ్రులను, గురువులను గౌరవిస్తాడు. అందుకే అతడు అంటే నాకు చాలా ఇష్టం.
 VI. రాజాధిరాజు
 ఒక మహారాజు ఒక రోజు ఏనుగునెక్కి తన పరివారంతో అరణ్యానికి బయల్దేరాడు. దారిలో ఒక సన్యాసి అడ్డంగా పడుకున్నాడు. ఒక సిపాయి అతని వద్దకు వచ్చి, “మహారాజు వచ్చారు. అడ్డు తొలుగు” అన్నాడు. ఆ సన్యాసి ఘక్కున నవ్వి “ఓహూ! అతడు మహారాజు ? అయితే, నేను మహారాజుకే రాజును, రాజాధిరాజును” అన్నాడు నవ్వుతూ. ఈ మాటలను విన్న మహారాజు, “ఏమిటి ! ఈ పిచ్చివాడు ఇలా మాట్లాడుతున్నాడు ?” అని మనసులో అనుకుని ఏనుగుపై నుండి దిగి సన్యాసి వద్దకు వచ్చి అహంకారంతో నడుంపై చేతులు వేసుకుని “నీవు మహారాజువైతే ! ఏది నీ దేశం ? ఏది నీ రాజ్యం ? ఎక్కడున్నది నీ ఖజానా ? ఏదీ నీ సిపాయిలు, పరివారం ?” అని ప్రశ్నించాడు. ఆ సన్యాసి చిరునవ్వులు చిందిస్తూ “నేను ఏ దేశం పోయినా నన్ను గౌరవిస్తారు. నేను ఎక్కడుంటే అదే నా దేశం. అదే నా ఖజానా, నాకెవ్వరిపైనా ద్వేషం లేదు. నాకెవ్వరూ విరోధులు లేరు. కనుక నాకు సిపాయిలతో పని లేదు. ఇంక, రాజ్యమేదంటే అత్యు సామ్రాజ్యమే” అన్నాడు తీవ్రంగా. రాజుకు జ్ఞానోదయమై సన్యాసికి సాష్టాంగ ప్రణామం చేసాడు.
 ఈ కథలోని నీతి : అహంకారం ఎంతటివారికైనా తగదు.

- VII. 1) మా ఊరి చెరువు చాలా అందంగా ఉంటుంది.
 2) నాదస్వరం విని పాము తల ఆడించుచున్నది.
 3) విద్యార్థులు తోటివారితో స్నేహంగా ఉండాలి.
 4) కోతి ఇంటి ముందు గంతులు వేస్తున్నది.
 VIII. 1) ఊళ్ళు 2) ఊడలు 3) బుడుతలు 4) గుడిసెలు 5) గంతులు
 6) స్నేహములు 7) మణులు 8) రోజులు
 IX. 1) ✓ 2) × 3) ✓ 4) ×
 X. 1) ఉ 2) ఈ 3) అ 4) ఆ 5) ఇ
 XI. 1) చెట్లు మంచి గాలిని అందిస్తాయి.
 2) ఇళ్ళ నిర్మాణానికి చెట్ల కలపని ఉపయోగిస్తారు.
 3) చెట్ల వల్ల వర్షం బాగా పడుతుంది.
 4) చెట్లు ప్రకృతికి అందం కలిగిస్తాయి.
 5) చెట్ల వల్ల మనకు ఆహారం దొరుకుతుంది.
 6) చెట్లు పశువులకు నీడను అందిస్తాయి.
 7) కొన్ని చెట్ల మూలికలను మందుల్లో వాడుతారు.
 XII. 1) బుడుతడు 2) పుడకలు 3) అభ్యంతరం 4) స్నేహము
 XIII. 1) వైరం 2) చేదు 3) విషాదం 4) లోపల

25. కలసి ఉంటే కలదు సుఖం

- III. 1) మధువనం 2) ఆడపిచ్చుక 3) కొమ్మలు 4) అజ్ఞానివి
 5) తిరిగిరావని 6) నిజమైన 7) ఏనుగును 8) శిరస్సులే
 9) పరుగులు 10) మహా

- IV. 1) పక్షులు చెట్లపైన కిచకిచలాడుతున్నాయి.
 2) పోలీసులను చూచి దొంగలు పరుగుతీయుట జరిగింది.
 3) ఇంట్లో పుస్తకాలన్నీ చెల్లాచెదురుగా పడవేశారు.
 4) ఏమీ తెలియని అజ్ఞానిని మార్చడం సాధ్యంకాదు.
 V. 1) తీరాలు 2) కరులు 3) భూరూహములు 4) అడవులు 5) పక్షులు
 6) మాటలు 7) ఆలోచనలు 8) కీటకములు
 VI. 1) అధికము 2) అజాగ్రత్త 3) సుఖం 4) అసమ్మతి 5) పెద్ద
 6) అశాంతి
 VII. మదగజం, కరిరాజు, గజం, గజరాజు, దంతావళం
 VIII. సింహము, ఏనుగు, బెబ్బలి, కప్ప, వానరం, చీమ, ఈగ
 IX. 1) × 2) ✓ 3) ✓ 4) ✓ 5) ✓
 X. 1) ఇ 2) ఇ 3) ఆ 4) అ
 XI. 1) ఈ 2) ఇ 3) ఉ 4) ఆ 5) అ
 XII. 1) పిల్లి : పిల్లి పెంపుడు జంతువు. ఇది ఎలుకలను పట్టుకొని చంపి తింటుంది. ఎలుకల బాధను తొలగించుకోవడానికి పిల్లలను పెంచుతుంటారు.
 2) ఇల్లి : ఇది ఇంట్లోని క్రిమికీటకాలను చంపితింటుంది. ముఖ్యంగా దీపం చుట్టూ తిరిగి దోమలను, చిన్నచిన్న పురుగులను తింటుంది.
 3) కోడి : ఇది పెంపుడు జంతువు. దీని గ్రుడ్లు ఆహారంగా తీసు కుంటాము. దీని మాంసాన్ని కూడా కొందరు ఇష్టంగా తింటారు. ఇది చిన్నచిన్న పురుగులను కూడా తింటుంది.
 4) కుక్క : ఇది పెంపుడు జంతువు. ఇది విశ్వాసానికి ప్రతీకగా ఉంటుంది. ఇంట్లోకి అపరిచితులను రాకుండా చూస్తుంది. దొంగలను పట్టిస్తుంది.
 5) గుడ్లగూబ : ఇది పొలాల్లో క్రిమికీటకాలను పట్టుకొని తింటుంది. పంటలపై ఉండే చిన్నచిన్న క్రిమిలను, కీటకాలను చంపి తింటుంది. పంటలను కాపాడుతుంది.

26. సుభాషితాలు

- III. 1) గుణములు 2) పురుషులు 3) గతులు 4) దీనులు
 5) సూక్తులు 6) జనులు 7) సాధువులు 8) స్త్రీలు
 IV. 1) గుణంబు 2) లోకంబు 3) వహించి 4) ధనమున
 5) మూర్ఖుల 6) నకలార్థ 7) పరమ 8) తగబంచి
 V. 1) అసత్యము 2) శాంతము 3) నిష్ఠలం 4) అగౌరవం 5) అపకీర్తి
 6) అప్రియము 7) అధర్మము 8) ఎక్కువ 9) సుఖము
 10) మిత్రుడు
 VI. 1) వ్యవసాయదారునికి నాగలి ముఖ్యమైన సాధనము.
 2) మనసులో చెడు ఆలోచనలు ఉండకూడదు.
 3) ఇతరులతో అప్రియముగా మాట్లాడకూడదు.
 4) మన నడవడి ఇతరులకు ఆదర్శంగా ఉండాలి.
 5) పరుల హితమును కోరువాడే ఉత్తముడు.
 6) చేపట్టిన పని సఫలము కావాలని భగవంతుడిని ప్రార్థించాలి.
 VII. 1) భూమి, ధరణి 2) దబ్బు, విత్తము 3) చిత్రం, హృదయం
 4) జలం, ఉదకము 5) ఇతరులు, పరులు 6) రాజు, నరపతి
 VIII. 1) × 2) ✓ 3) × 4) ✓ 5) ×
 IX. 1) ఇ 2) ఆ 3) ఆ 4) అ
 X. 1) వికటకవి 2) మందారదామం 3) కులస్త్రీలకు 4) ముత్యము
 5) పులువు 6) కుసుకు
 XI. 1) ఉ 2) ఈ 3) అ 4) ఇ 5) అ

